

PORADENSTVÍ A INTERVENCE V ETOPEDII

1. Koncepce etopedie – vymezení, cíle, předmět, užší a širší kontext, základní terminologie, cílové skupiny, mezioborové přesahy. Vývoj a profilace oboru, současné koncepce, výzkumy a trendy v ČR, osobnosti. Historický vývoj v přístupech k osobám cílových skupin.
VOJTOVÁ, V. Přístupy k poruchám chování a emocí v současnosti. Brno: Paido, 2005.
HUTYROVÁ, M., RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. Úvod do speciální pedagogiky osob s psychosociálním ohrožením a narušením. Olomouc: VUP, 2013.
HUTYROVÁ, M., RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. Úvod do speciální pedagogiky osob s psychosociálním ohrožením a narušením. Olomouc: VUP, 2013.
2. Morálka a morální vývoj, terminologie, historie morálky, Piagetova stadia, Kohlbergovy stupně a etapy a jejich praktická využitelnost u osob cílových skupin.
HEIDBRINK, H. Psychologie morálního vývoje. Praha: Portál, 1997.
VACEK, P. Rozvoj morálního vědomí žáků. Praha: Portál, 2008.
HUTYROVÁ, M., RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. Úvod do speciální pedagogiky osob s psychosociálním ohrožením a narušením. Olomouc: VUP, 2011.
3. Systém a organizace zařízení pro osoby cílové skupiny v ČR – preventivní, poradenská, edukační, sociální, terapeutická, represivní. Resortní a meziresortní přístupy.
HUTYROVÁ, M., RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. Úvod do speciální pedagogiky osob s psychosociálním ohrožením a narušením. Olomouc: VUP, 2011.
4. Rodina jako rizikový faktor vzniku poruch chování, funkce rodiny, výchovné styly, sociálně-ekonomické aspekty, právní úprava vztahů v rodině, manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi, výživné, náhradní rodinná výchova.
MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. Mládež a delikvence. Praha: Portál, 2003.
SOBOTKOVÁ, I. Psychologie rodiny. Praha: Portál, 2001.
ŠKUREK, M. Sociálně právní propedeutika. VUP: Olomouc, 2012.
KRÁLÍČKOVÁ, Z., HRUŠÁKOVÁ, M. České rodinné právo. (Učebnice). Brno: Právnická fakulta MU, 2010 a mladší.
5. Trestní odpovědnost, vznik, specifika postavení nezletilých a mladistvých v trestním právu, instituty zákona o soudnictví ve věcech mládeže.
MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. Mládež a delikvence. Praha: Portál, 2003.
JELÍNEK, J. MELICHAROVÁ, D. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže, Praha: Linde, 2004 a mladší.

6. Ústavní a ochranná výchova, právní rámec výkonu, vztahy zařízení a dětí, práva a povinnosti, specifika a rizikové faktory, specifika pedagogické práce (intervence, reedukační, terapeutické, zážitková pedagogika).
[ŠKUREK, M. *Sociálně právní propedeutika*. VUP: Olomouc, 2012.](#)
7. Sociální a psychologické faktory vzniku poruch chování, výkon sociálně právní ochrany dětí a mládeže u nás, instituty zákona o sociálně-právní ochraně dětí a mládeže.
[MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2003.](#)
[VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál 2006](#)
8. Školská legislativa a možnosti integrace žáka se zdravotním a sociálním znevýhodněním, současné otázky řešení inkluzivního vzdělávání v ČR.
[HÁJKOVÁ, V. *Inkluzivní vzdělávání*, Praha: Grada, 2010](#)
[MICHALÍK, J. a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál, 2011.](#)
[LECHTA, V. \(ed.\) *Základy inkluzivní pedagogiky*. Praha: Portál, 2011.](#)
9. Poruchy chování – terminologické vymezení, definice a diagnostická kritéria poruch chování dle mezinárodních klasifikačních systémů, možnosti intervence a prevence.
[Mezinárodní klasifikace nemocí, 10. revize. *Duševní poruchy a poruchy chování*. Praha: Psychiatrické centrum, 1992.](#)
[MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2003.](#)
[HORT, V. a kol. *Dětská a adolescentní psychiatrie*. Praha: Portál, 2000.](#)
[VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 2000.](#)
[HUTYROVÁ, M., RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. *Prevence rizikového a problémového chování*. Olomouc: VUP, 2013.](#)
10. ADHD – terminologické vymezení, definice a diagnostická kritéria dle mezinárodních klasifikačních systémů, možnosti intervence a prevence.
[TRAIN, A. *Nejčastější poruchy chování u dětí*. Praha: Portál, 2008](#)
[JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Neklidné a nesoustředěné dítě ve škole a v rodině*. Praha: Grada 2010.](#)
[PACLT, I. *Hyperkinetická porucha a porucha chování*. Praha: Grada, 2007.](#)
[MICHALOVÁ, Z. *Sondy do problematiky specifických poruch chování*. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2006.](#)
[HUTYROVÁ, M., RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. *Prevence rizikového a problémového chování*. Olomouc: VUP, 2013.](#)
11. Projevy problémového chování a poruchy chování v kontextu zdravotního postižení, znevýhodnění nebo mimořádného nadání.
[MICHALÍK, J. a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Praha: Portál 2011.](#)

12. Prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních – terminologické vymezení, systém školské prevence, typy rizikového chování, možnosti a meze právní intervence.
MIOVSKÝ, M. a kol. *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Tišnov: Sdružení SCAN, 2015.
HUTYROVÁ, M. , RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. *Prevence rizikového a problémového chování*. Olomouc: VUP, 2013.
13. Problematika nekázně, fenomén kázně ve škole, propojení klimatu ve třídě či škole a kázně, autorita učitele, kázeňské prostředky, opatření podporující kázeň žáků.
BENDL, S. *Kázeňské problémy ve škole*. Praha: Triton, 2011.
ČAPEK, R. *Odměny a tresty ve školní praxi*. Praha: Grada, 2008.
ČAPEK, R. *Třídní klima a školní klima*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010.
HUTYROVÁ, M. , RŮŽIČKA, M., SPĚVÁČEK, J. *Prevence rizikového a problémového chování*. Olomouc: VUP, 2013.
14. Sociální znevýhodnění, sociální vyloučení, příčiny, prevence, projevy, intervenční programy, specifika romské rodiny v minulosti, v současnosti a romského žáka. Projevy problémového chování a poruchy chování jako důsledek sociálního znevýhodnění.
MORGENSTERNOVÁ, M., ŠULOVÁ, L. a kol. *Interkulturní psychologie. Rozvoj interkulturní senzitivity*. Praha: Karolinum, 2007.
JAKOUBEK, M. BUDILOVÁ, L. *Romové a cikáni – neznámí a známí*, LEDA 2008.
LEBEER, J. (ed.) *Programy pro rozvoj myšlení dětí s odchylkami vývoje*. 1. vyd. Praha: Portál, 2006.
ŠOTOLOVÁ, E. *Vzdělávání Romů*. Praha: Karolinum, 2008.
HIRT, T., JAKOUBEK, M. *Romové v osidlech sociálního vyloučení*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2006.
15. Projevy problémového chování a poruchy chování jako důsledek psychické deprivace. Vztahová vazba a její poruchy. Možnosti intervence a prevence.
MATĚJČEK, Z. *Výbor z díla*. Praha: Karolinum, 2005.
MATĚJČEK, Z. , LANGMEIER, J. *Psychická deprivace v dětství*. Praha: 1974
16. Projevy problémového chování a poruchy chování jako důsledek emoční či jiné psychické poruchy. Možnosti intervence a prevence.
HORT, V. a kol. *Dětská a adolescentní psychiatrie*. Praha: Portál, 2000.
ŘÍČAN, P., KREJČÍŘOVÁ, D. a kol. *Dětská klinická psychologie*. Praha: Grada, 2006.
BOWLBY, J. *Vazba*. Praha: Portál, 2010.
BOWLBY, J. *Odloučení* Praha: Portál, 2012.
BOWLBY, J. *Ztráta*. Praha: Portál, 2013.

17. Syndrom CAN, terminologické vymezení, zanedbávání, týrání, sexuální zneužívání, příčiny, definice, projevy, možnosti intervence a prevence, právní aspekty.
BOWLBY, J. *Vazba*. Praha: Portál, 2010.
BOWLBY, J. *Odloučení* Praha: Portál, 2012.
BOWLBY, J. *Ztráta*. Praha: Portál, 2013.
ŠPECIÁNOVÁ, Š. *Ochrana týraného a zneužívaného dítěte*. Praha: Linde, 2007.
18. Alkohol a tabák, závislost a rozvoj závislosti, systém péče o uživatele, výzkumy a trendy, právní úprava ve vztahu k dětem a mládeži. Nealkoholové drogy, rozdělení, závislost a rozvoj závislosti, systém péče o uživatele, výzkumy a trendy, právní úprava. Adiktologické aspekty fenoménu.
KALINA, K. *Základy klinické adiktologie..* Praha: Grada, 2008.
KALINA, K. *Terapeutická komunita*. Praha: Grada, 2008
19. Intervence poradenská – specifika u osob cílových skupin, rozhovor jako základní nástroj, problém a nositel problému, způsoby pomoci a spolupráce, individuální práce a práce s rodinou.
ÚLEHLA, I. *Umění pomáhat*. Praha: Slon, 2001.
HUTYROVÁ, M., BOĐOVÁ, V., RŮŽIČKA, M. *Možnosti intervence u osob se specifickými poruchami chování a poruchami chování I*. Olomouc: VUP, 2013 .
20. Intervence terapeutická–specifika u osob cílových skupin, individuální práce, práce se skupinou, (psychoterapie, socioterapie, expresivní (kreativní) terapie).
KRATOCHVÍL, S. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál 2010.
VYMĚTAL, J. a kol. *Obecná psychoterapie..* Praha. Grada, 2007.
VYMĚTAL, J. a kol. *Speciální psychoterapie*. Praha: Grada, 2007.
VYBÍRAL, Z., ROUBAL, J. (eds.) *Současná psychoterapie*. vyd. Praha: Portál, 2010.